

تاریخ: 11/01/2015

ناشر و نویسنده: احمد فواد ارسلا

ماستری در مطالعات تحلیل استخباراتی
 ماستری در مطالعات امنیت ملی/منطقه ای
 تمرکز در آسیای جنوبی/مرکزی/خلیج عرب/فارس

قسمت پنجم و آخر تحلیل وزارت خارجه امریکا در سال 1973 صدراعظم موسی شفیق

نوت: خدمت آن خواننده های محترمی که قصد تحقیق و تحلیل و تجزیه حوادث و تاریخ معاصر افغانستان را از طریق مطالعه عینی بدون در نظر داشت احساسات شخصی دارند، و میخواهند از تحلیل منطقی استفاده نمایند عرض میگردد:

در این قسمت تحلیل وزارت خارجه از تجربه دهساله دیموکراسی در افغانستان چند ماه اول دوره صدارت موسی شفیق تحلیل و تجزیه شده رول ظاهرشاه براساس قانون اساسی، ناتوانی صدراعظمان براساس قانون اساسی، و رول ولسی جرگه براساس قانون اساسی تشریح شده است. داکتر سید عبدالله کاظم در صفحه 29 یادنامه داکتر صمد حامد جمع آوری شده توسط عبدالعلی نور احراری در مورد قانون اساسی چنین نوشته اند: «قانون اساسی بحیث عالی ترین وثیقه ملی حیثیت یک مقوله قراردادی دارد که بین حکومت کنندگان و حکومت شوندهگان عقد میگردد و هدف عمده آن شناخت تثبیت و تسجیل و تحدید صلاحیت ها، مسئولیت ها و وجایب افراد و هیئت حاکمه میباشد.» خوانندگان تحدید صلاحیت ها را در تعریف فوق در نظر گرفته و انتقادات این تحلیلگران خارجی را در این قسمت و در قسمت های قبلی در سایه ای آن مطالعه و نتیجه گیری خودشان را نمایند.

ترجمه در ذیل تقدیم است

حکومت موسی شفیق: مشکلات، چلنج ها و دورنما

صدراعظم جدید مجد موسی شفیق کامی یک شخص جوان (43) با انرژی، لایق، و بلند پرواز است. منحیث وزیر خارجه در کابینه داکتر ظاهر از نزدیک محدودیت ها و ناامیدی ها چوکی و مقام صدارت را از نزدیک مشاهده کرده است و اینک وی چلنجی را قبول کرده است که برای صدراعظم های قبل از وی غیر قابل حل ثابت شده است. هر دو صفت بلند پروازی و واقعیت بینی وی این آوازه ها را بلند کرده است که قبل از قبول وظیفه صدراعظمی، موسی شفیق از پادشاه این اطمینان را بدست آورده است که نه تنها پادشاه از وی حمایت حمایت همه جانبه خواهد کرد، بلکه این هم آوازه است که موسی شفیق این اطمینان را هم از پادشاه حاصل کرده ایست که پادشاه معیار های جدیدی را قبول خواهد کرد مثل توشیح قانون احزاب و توشیح قانون شورا های ولایتی.

بعد از مقرر شدن به حیث صدراعظم در ما دسمبر، موسی شفیق به سرعت برای ساختن کابینه و ریفرم های اقتصادی قدم برداشته است. در قدم اول موسی شفیق سریعاً یک دفتر اداره کابینه را تحت اداره مستقیم خودش ایجاد کرده است که این اداره هماهنگی و مؤثریت در بین اعضای کابینه را تا حد زیادی توسعه خواهد داد. موسی شفیق با سرمشق قرار دادن خود یک فضای تحرک و هدفمندی را در حکومت بوجود آورده است. البته پیشنهاد ریفرم اقتصادی وی تا هنوز مورد ملاحظات ولسی جرگه قرار نگرفته است، و صدراعظم بجز از مهارت شخصی خودش و حمایت پادشاه هیچ وسیله حل بن بست با ولسی

د پانو شمیره: له 1 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

پاڼه: دلیکنی د لیکنیزې ښې پازوالې د لیکوال په غاړه ده، هبله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په خیر و لولۍ

جرگه را در اختیار ندارد. گذشته از آن صدراعظم تا حالا موفق نشده است که کاندید های مناسب برای حد اقل سه وزارت کلیدی پیدا کند.

حکومت جدید اولین امتحان مهم خود را در ظرف چند هفته آینده در پیشرو دارد که در جریان آن قرارداد آب هیلمند در ولسی جرگه مورد بحث قرار خواهد گرفت. با آنکه دیده میشود که این قرار داد مورد تائید اکثریت افغان ها قرار خواهد گرفت ، اما خود این حقیقت که حکومت با دولت ایران به یک موافقه رسیده است بر اساس خطر و تهدید زبان و فرهنگ ایران بر افغانستان ، این قرار داد مورد مخالفت شدید قرار گرفته است. و با اینکه این مدعا سطحی به نظر میرسد، اما به خاطر مخالفت شدید با این قرار داد تظاهرات بزرگی در کابل صورت گرفت که برای اولین بار تشکیلات مختلف در موضوع مخالفت با این قرار داد در یک جبهه متحد عمل کردند.

این پیش بینی میشود که بعد از جلسات پر سرو صدا و جنجالی در ولسی جرگه حکومت خواهد توانست که با حمایت پادشاه تصویب این قرارداد را از ولسی جرگه بدست بیاورد. مگر مشکل اصلی در این است که این یک کامیابی پر ضرر برای صدراعظم خواهد بود. ضعف ذاتی حکومت در مقابل ولسی جرگه و احتیاج حکومت به پادشاه یکبار دیگر در جریان این موضوع جنجالی مشهود خواهد شد و پرستیژ شفیق مثل صدر اعظم های قبل از وی آهسته آهسته ذایل خواهد شد. از طرف دیگر این جنجال قرار داد آب هلمند باز هم سبب ایجاد دودستگی بر اساس خطوط قومی و زبانی در ولسی جرگه خواهد گردید و این موضوع در ذات خود بی میلی و طفره رفتن پادشاه را در عدم صدور اجازه تشکیل احزاب تقویت خواهد کرد. و پادشاه بار دیگر باید نمایش بدهد که وی یگانه مرجع ممتل وحدت ملی است و اگر چنان شد نهایت مسیر حکومت موسی شفیق همان مسیر ناکامی خواهد بود که صدراعظم قبل از وی تجربه کرده بودند.

اما از طرف دیگر، اگر این حکومت توانست که جلسه آینده ولسی جرگه را به شکلی اداره و رهبری کند که به مشاهده برسد که یک اداره و رهبری قوی و مؤثر انجام میگیرد ، توانائی حکومت را زیاده تر تقویت خواهد کرد، یک نمونه موفق برای قوانین پیشنهادی آینده به جا خواهد گذاشت ، و راه را برای ریفورم و اصلاحات سیاسی باز خواهد کرد. که این خود باعث بلند رفتن بیشتر توانائی های حکومت خواهد گردید. یک مقدار زیاد این مربوط به مهارت شخصی صدراعظم موسی شفیق خواهد بود که چگونه با این امتحان برخورد خواهد کرد. نتیجه این عواقب مهمی هم برای شخص صدراعظم و هم برای "تجربه در دیموکراسی" ظاهرشاه خواهد داشت.

اصل سند در ذیل تقدیم است:

د پانوی شمیره: له 2 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکني د لیکنيزي بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرولو مخکي په څیر و لولئ

DECLASSIFIED

Authority NO 969030
By SS NARA Date 10-19-91

CONFIDENTIAL

-5-

The Shafiq Government -- Challenge and Prospects

Mohammad Musa Shafiq Kamawi, the new Prime Minister, is young (43), energetic, competent, and ambitious. As Foreign Minister in Zahir's cabinet, he observed at first hand the limitations and frustrations of the Prime Minister's office, and has thus accepted the challenge to overcome the obstacles which proved insurmountable for his predecessors. His combination of ambition and realism have led to speculation that, before accepting the job, he obtained assurances from the King not only of full support but also that new measures -- such as the establishment of political parties and provincial councils -- might soon be approved.

Since taking office in December, Shafiq has moved vigorously toward cabinet and economic reforms. He has already planned a new cabinet-management office directly under his control which should improve the Government's coordination and effectiveness considerably. By his own example, he has injected a new sense of dynamism and purpose into the Government. His proposed economic reforms have yet to face the Parliament, however, and he has no means of overcoming the legislative deadlock other than his own political skill and the King's support. Moreover, he has so far been unable to find suitable candidates for at least three important cabinet positions.

The new government will face its first important test during the next few weeks when the controversial March 12 Helmand Waters Treaty with Iran is introduced to the Parliament for ratification. Although the provisions of the treaty itself should be acceptable to the large majority of Afghans, the fact that the Government has reached any agreement with Iran has raised strong opposition on the grounds of the Persian threat to Afghan cultural identity. Superficial as these grounds may appear, they have already been the cause of strong statements from the opposition and a large demonstration in Kabul which provided a rare occasion for disparate organizations to combine under a united front.

The prospects are that the Government, with the King's support, will be able to obtain parliamentary approval, albeit after a stormy debate. The real problem is that it may prove a Pyrrhic victory. The inherent weakness of the Government vis-à-vis the Parliament and its dependence on the King may once more become apparent in this contentious issue, and Shafiq's prestige may begin to erode like that of his predecessors. Moreover, the issue at stake is one likely to encourage a parliamentary division along ethnic and linguistic lines which would reinforce the King's reluctance to permit the formation of political parties and force him to demonstrate again that he remains the sole unifying force in the country. If so, Shafiq's government could be well on its way toward the ultimate failure experienced by his predecessors.

CONFIDENTIAL

د پانو شميره: له 3 تر 4

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de
يادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په خير و لولئ

DECLASSIFIED

Authority MND 969030

By RS NARA Date 10-19-01

CONFIDENTIAL

-6-

If, on the other hand, the Government can manage the coming parliament session so as to appear to provide strong and effective leadership it will have set a promising precedent for its future legislation and prepared the way for political reforms which will enhance the Government's capabilities even further. Much will depend on Prime Minister Shafiq's personal skill in dealing with the coming test. The outcome will have important implications both for his own future and for that of King Zahir's "experiment in democracy."

د پانډو شميره: له 4 تر 4

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
يادونه: دليکنې د ليکنيزې بنې پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په خير و لولئ